

Martin Fahlgren

Med historien som fiende – ordföranden i Sveriges Fredsråd

Agneta Norberg (från Facebook-sidan)

Agneta Norberg (AN), som tills helt nyligen var ordförande i paraplyorganisationen Sveriges Fredsråd, har haft det jobbigt under den senaste tiden. Det började med att det avslöjades att hon hade skrivit följande på sin Facebooksida (har rättat några stavfel):

För första gången sedan, 1973, deltog jag inte i Vs 1:a majtåg. Jag har lämnat Vänsterpartiet för deras hållning i Ukraina-frågan som i praktiken utgör stöd till de nazistiska härjningarna i Ukraina. Jag hoppas att de ryska styrkorna stannar kvar och gör jobbet så att landet blir denazifierat och neutralt. Nazzarna dödade 4 miljoner judar och kommunister vid andra världskriget i Ukraina. Ryssland har inte glömt det och önskar inte ha en lång gräns till ett nazistiskt land. Jag stöder detta. Det (V) borde göra är att lära sig vad som verkligen hände i Ukraina, 2014, då USA såg till att nazzarna kom till makten genom att stöta, Viktor Janukovich, den lagligt valde presidenten och tillsätta "Yats" som Viktoria Nuland, kallade sin kelgris... nazisten, Arsenij Yatsenyuk. [min kursivering MF]

Hon uttalade således öppet stöd för ryska invasionen och Putins motivering för densamma. Förvisso skorrar det illa från en ordförande i en "fredsorganisation". Och det uppmärksammades av *DN* och *Expressen*:

<https://www.dn.se/ledare/erik-helmerson-da-hyllade-svenskar-hitler-och-mao-nu-stodjer-vi-hel hjartat-demokratin/>

<https://www.expressen.se/ledare/vansterpartiet-maste-halla-rent-fran-putinister/>

Detta fick till följd att hon uteslöts ur Svenska Kvinnors Vänsterförbund och Vänstern i Svenska Kyrkan. Så här kommenterar hon det själv (12/5):

Jag har blivit utesluten ur två organisationer på kort tid: Svenska Kvinnors Vänsterförbund och Vänstern i Svenska Kyrkan för att jag på facebook sagt: "Jag vill att ryssarna stannar kvar i Ukraina tills de fått bort nazisterna!" [Lägg märke att det var inte riktigt det hon skrev]

15/5 meddelade hon att hon även lämnat Sveriges Fredsråd:

Skälet till att jag väljer att lämna Sveriges Fredsråd är att jag utslutits ur Svenska Kvinnors Vänsterförbund som ju är den organisation på vars mandat jag sitter i rådet.

Jag förmodar att de flesta verkliga fredsaktivisterna drar en lättnadens suck över att ha blivit av med en sådan här kvarnsten kring halsen.

En fråga som nog många ställer sig är hur AN kunde hamna i en sådan position? Och vilken historiesyn är det som hon ger uttryck för?

Jag ska ta upp två exempel till förutom det ovan (vilka egentligen alla behandlar samma sak).

Exempel 1:

På Svenska Fredsrådets hemsida, *frednu.se*, finns en artikel av Agneta Norberg med titeln ”Propagandan mot Ryssland – en illaluktande gröt”. Artikeln är baserad på ett anförande vid ett Nej till Nato-möte 26/3, direktlänk:

<https://frednu.se/?p=2887>

Så här inleder hon sin historik:

För 8 år sedan tog ett nazistliknande parti, Svoboda, makten i Ukraina och störtade den sittande presidenten, Viktor Janukovich, som flydde till Ryssland.

Förutom att Janukovyty flydde till Ryssland är det inte mycket som stämmer här. Låt oss reda ut historien och även följa den lite längre än AN gör:

Den sanna historien

Missnöje med presidenten Janukovyty hade växt allt starkare under hösten 2013. Protesterna fick extra bränsle när han, efter ryska påtryckningar, beslutade att pausa det associeringsavtal med EU som i stort sett var klart. Protestdemonstrationer ägde rum och de besvarades med stor polisbrutalitet. Det kulminerade i februari, då 100-tals människor miste livet, de flesta ihjälskjutna av polis och säkerhetsstyrkor, men även en del poliser dog, sannolikt offer för de ”självförsvarsorganisationer” som bildats av nationalistiska högerextremister (däribland Svoboda).

För att få stopp på våldsspiralen förhandlades det fram en kompromiss mellan presidenten och oppositionspolitikerna i parlamentet. Men i stället för att genomföra sin del av avtalet (återinföra den konstitution som han avskaffat 2010), flydde Janukovyty 21 februari först till Charkiv, därifrån vidare till Krim och slutligen till Moskva. Dagen därpå (22 februari) beslöt ukrainska parlamentet att avsätta honom och utlysa ett nytt presidentval, med motiveringen att han inte ”utfört sina konstitutionella uppgifter” och i praktiken avgått (han hade ju flytt landet).

Men för Agneta Norberg reduceras det folkliga upproret till en nazistisk statskupp där Svoboda-partiet grep makten och störtade Janukovyty.

Det är riktigt att Svoboda i början av 2014 var förhållandevis starkt och var aktiva under demonstrationerna i februari 2014. Därför fick fyra Svoboda-medlemmar poster i den interimregering som bildades 27 februari (fast en av dem, försvarsministern, amiral Ihor Tenjuch, avgick redan 25 mars 2014).¹

Vid valet i oktober 2014 förlorade sedan Svoboda 31 av sina 47 parlamentsplatser och i den nya regeringen ingick ingen från Svoboda. Vid inget tillfälle dominerades regeringen av Svoboda.

För Agneta Norberg är allt enkelt, svart-vitt: Nazisterna grep makten i februari 2014 och har sedan dess behållit den. Och bakom scenen är det hela tiden USA som rycker i trådarna (se första citatet längst upp och citatet nedan).

¹ Se Wikipedia: [Regeringen Jatsenjuk I](#) och [Ihor Tenjuch](#)

Fortsättningen

Moskva svarade med att annektera Krim. Den militära aktionen inleddes med landsättning av fallskärmsjägare den 26 februari, vilka följdes av fler militära förband. På några dagar lyckades de ryska trupperna, med stöd av lokalt rekryterade soldater, ta kontroll över halvön – inget motstånd bjöds.

Kort därefter började ett väpnat uppror i östra Ukraina, uppmuntrat av Moskva. 7 april förklarade sig två områden, ”folkrepublikerna” Donetsk och Charkiv, självständiga och några dagar senare även Luhansk – inbördeskriget hade börjat (av dessa återtog Charkiv av Ukraina). Under sommaren började reguljära ryska förband att delta på utbrytarnas sida (och orsakade ukrainska styrkorna stora förluster). Från den tiden fram till den ryska invasionen har det pågått ett i huvudsak lågintensivt krig i östra Ukraina.

Exempel 2:

Så här skrev hon på Facebook 11 maj om samma historia:

Det finns en 8-årig historia som media undviker att nämna nämligen att, 2014, utfördes en kupp i Ukraina (med USAs Victoria Nulands och USA-ambassadören, Geoffrey Pyatts hjälp) då den valde presidenten Viktor Janukovich störtades av nazistiska krafter (de finns än i samhällsapparaten) Högra sektorns man, Arseny Yatsenyuk, fick presidentposten, Victoria Nuland hördes säga: ”Yats” is our man.

Som vi redan konstaterat störtades inte Janukovitj av ”nazistiska krafter”, utan av ett omfattande folkligt uppror. Egentligen är det inte ens sant att Janukovitj ”störtades”, för oppositionen i parlamentet och Janukovitj hade kommit fram till en kompromiss. Men Janukovitj var inte beredd att genomföra sin del av kompromissen. I stället flydde han.

Hur reagerade då Putin på detta? Enligt en person med god insyn i kretsen kring Putin, ryssen Michail Zygar, så blev Putin mycket irriterad på Janukovitj:

Janukovitj ringde till Putin för att berätta att han skrivit på överenskommelsen och nu tänkte åka till Charkiv. ”Vad ska du där och göra? Stanna kvar på plats! Du håller på att förlora kontrollen över ditt land. Plundrare drar fram i Kiev. Har du blivit galen?” skrek Putin. ”Allt är under kontroll”, svarade Janukovitj. Efteråt ska Putin ha sagt ungefär följande om sin tidigare kollega: ”Att han var så otroligt korkad och feg – jag kunde inte begripa det. Jag kunde faktiskt inte se det.” (*Männen i Kreml*, s 369)

AN påstår vidare att ”Högra sektorns man, Arsenij Jatsenjuk, fick presidentposten”. Men juden Jatsenjuk tillhörde inte Högra sektorn² (skulle en jude varit medlem i ett ”nazistiskt” parti?) och inte heller blev han president. Däremot blev han *premiärminister* i interimregeringen som bildades 22 februari 2014. Och det parti han tillhörde var Ukrainas näst största, *Fäderneslandsförbundet*, som är knutet till Internationella demokratiska unionen (där också svenska Moderaterna ingår).

Ny *president* blev Petro Porosjenko, som vann presidentvalet som hölls 25 maj. Janukovyjtj hade redan 28 februari meddelat att han inte tänkte ställa upp i det presidentvalet.

För ytterligare detaljer, se: https://sv.wikipedia.org/wiki/Regeringen_Jatsenjuk_I

Varför?

AN tycker nog att allt detta är ganska oväsentliga detaljer, petitesseer. Hon eftersträvar inte en korrekt historieskrivning, utan hon försöker tota ihop en version, baserad på den ryska propagandan, som ska rättfärdiga den ryska invasionen. Det som är viktigt är att få fram det politiska budskapet. Här ansluter hon sig till en historiesyn som tog form under Stalin-epoken, då

² I sitt tidigare Facebook-inlägg – se ovan – kallade hon t o m Jatsenjuk för ”nazist”.

historien upphörde att vara en vetenskap baserad på verkligheten, och i stället blev till ett verktyg för att ideologiskt motivera politiken.³

AN är tyvärr inte ensam i sin inställning till kriget i Ukraina. Hon kan bl a räkna med sympati och stöd från en hel del gamla maoister, däribland fredsrådets sekreterare Anders Romelsjö, även om de flesta av dem försöker framföra sina pro-ryska uppfattningar på ett mer nyanserat sätt och undvika de värsta grodorna. Men det är ändå ett ödets ironi att de som från slutet av 1960-talet fram tills Sovjetunionens sammanbrott var de mest oförsonliga kritikerna av det ”socialfascistiska och socialimperialistiska Sovjet”, nu förvandlats till det reaktionära kapitalistiska och imperialistiska Rysslands främsta vänner och påhejare.

En anledning till att de gamla maoisterna hamnat i denna pro-ryska position är den teori om ”huvudmotsättningar” som de är skolade i och som verkar vara mycket seglivad.⁴

Tillämpat på motsättningarna i världsmåttstock så gäller det att identifiera huvudmotsättningen för att bestämma strategin och mot vem huvudstöten ska riktas. På Sovjettiden var det Sovjet som var mänsklighetens främsta fiende, idag är det USA-imperialismen. Och allt som går emot USA bör därför stödjas.

Dessutom har konspirationstänkandet fått ett allt större utrymme i deras världsuppfattning. De ser inte klasskamp och andra (ekonomiska, sociala, politiska och nationella) motsättningar som särskilt viktiga, utan det handlar i stället om manipulationer där i synnerhet USA har sina smutsiga fingrar med i spelet och drar i trådarna bakom kulisserna. Det är märkligt att flera av dessa charlataner fortfarande betraktar sig som marxister, de har för länge sidan förpassat de marxistiska idéerna till skamvrån.⁵

Således såg de inte Syrien-kriget som resultatet av ett folkligt uppror mot Assad-regimen, utan som framprovocerat och styrt av USA. Man menade att ”konflikten främst handlar om en sedan länge planerad utländsk intervention från USA:s sida genom ombud” (Skriften *Vad händer i Syrien*, utgiven 2012 av ”Syriensolidaritet”), dvs de som kämpade mot Assad kämpade inte för egna intressen utan för USA:s. Och i denna strid stod Assad-regimen upp för nationellt oberoende mot USA-imperialismen och dess syriska medlöpare. Därför stödde man Assad-regimen och applåderande Rysslands militära intervention till stöd för diktatorn Assad.

Ukraina-kriget ses med samma slags färgade glasögon. Det handlar inte om ett rättfärdigt nationellt försvarskrig från Ukrainas sida, utan det är i grunden fråga om en djävulskt utstuderad konspiration som USA kokat ihop, med målsättningen att omringa, strypa och splittra

³ Se min bokrecension [Resa in i Stalins värld](#), avsnitten ”Historiesynen” och ”Slutkommentar”.

⁴ Mao: ”I ett sammansatt tings utvecklingsprocess finns många motsättningar, och av dessa är en med nödvändighet huvudmotsättningen, vars existens och utveckling bestämmer eller övar inflytande på de övriga motsättningarnas existens och utveckling.”

Enligt denna teori är det avgörande att bestämma huvudmotsättningen, eftersom man då kan identifiera huvudfienden och därmed vad man ska inrikta sig på att bekämpa. När det gällde motsättningarna i världsmåttstock så introducerade kineserna supermaktsteorin och ”teorin om de tre världarna”, där huvudmotsättningen stod mellan de 2 supermakterna (1:a världen, dvs USA och Sovjet) och resten (2:a och 3:e världen). Efter en tid så fick Sovjet (”socialimperialismen”) ensamt rangen som huvudfiende. Och när sedan Sovjet bröt samman blev den andra supermakten (USA) huvudfiende. Lagg märke till att med denna syn på motsättningar så försvinner i stort sett andra motsättningar än huvudmotsättningen i ett töcken.

⁵ I det här sammanhanget bör nämnas de ständiga ryska påståendena (även AN har gjort sitt bästa för att sprida sådana) att det över hela världen, och i synnerhet i Ukraina, finns mängder med hemliga laboratorier som forskar i och producerar kemiska och biologiska vapen (t o m under Azovstal-fabriken), allt givetvis med USA:s goda minne och medverkan. I stort sett alla laboratorier, i synnerhet i anslutning till sjukhus riskerar att utpekas. Några sådana vapen har man dock inte kunnat visa upp, inte heller några andra bevis.

Den här typen av påhitt är inget nytt. Exempelvis gjorde USA stort väsen av att Irak skulle ha massförstörelsevapen och detta användes som ett argument för att det var nödvändigt att invadera landet. Några spår efter sådana vapen hittades dock inte. Det var en bluff. Putins Ryssland försöker använda liknande lögnaktik.

Ryssland. I det perspektivet för Ukraina ett ombudskrig mot Ryssland. Ett sådant faktum som att Ryssland faktiskt attackerade Ukraina blir i det sammanhanget ointressant, för det handlar ändå om ett försvarskrig från Rysslands sida.

För att få en sådan syn på motsättningarna i dagens värld att gå ihop, så måste man förvränga historien så att den överensstämmer med konspirationsteorierna. Det är det som AN m fl gör.

PS

Det kanske är på sin plats att säga några ord om bruket av begreppen ”nazister”, fascister” och ”nazism” i den ryska propagandan. Det har egentligen inget att göra med den gängse användningen och betydelsen av dessa ord. De har getts ett nytt innehåll: ”Nazister” är alla som är emot Ryssland!

Därmed kan man kalla alla som inte är pro-ryska för nazister, i synnerhet alla ukrainare. Denna terminologi har även en del putinister i Sverige gjort till sin, vilket visas av att en mottagare av det senaste massbrevet från Marxistarkivet⁶ reagerade med kommentaren:

Med tanke på att det här liknar pro-fascistisk propaganda till största delen, inte minst försöken att vitmåla banderisterna begär jag härmed att jag stryks från mail-listan.

Med tanke på att i stort sett allt som publicerats på marxistarkivet om Ukraina-kriget är artiklar från svensk och utländsk vänsterpress, så är den kommentaren avslöjande: allt som inte stödjer Ryssland i detta krig är pro-fascistiskt och ukrainarna är ”banderister” (här = nazister).

DS

Lästips

[Kriget i Ukraina – bakgrund](#)

[Putinisterna i Sveriges Fredsråd](#) och

[Putinisten som skriver i Proletären](#) (båda på bloggen *Svensson*)

⁶ Om du är intresserad att få detta massutskick, som brukar sammanfatta vad som publicerats på Marxistarkivet under en viss tid (vanligen 2-4 veckor) så kan du anmäla ditt intresse via mail till info@marxistarkiv.se.